

6. Toelichting op de baten en lasten

6.1. Resultaat

Het resultaat over 2022 bedraagt \$ 1.4M positief. Het resultaat is \$ 2.1M hoger dan begroot.

De baten zijn \$ 7.0M hoger dan begroot (exclusief de bijzondere uitkering). Dit komt door aanvullende vrije uitkeringen (+\$ 1.6M), het laten vrijvallen van saldo's op de balans (+\$ 2.1M), de vrijval van een groot deel van de bestemmingsreserves (+\$ 1.3M) en het opnemen van de kapitaalinjectie t.b.v. Stuco via de P&L (+\$ 2.5M) als gevolg van correcties van voorgaande jaren. De omzet uit de lokale belastingen bleef \$ 0.5M achter t.o.v. de begroting welke voornamelijk op conto van de zeehaven komt.

In 2022 heeft het OLE voor \$ 13M aan vrije uitkering ontvangen. Dit bedrag is lager dan de vrije uitkering welke OLE in 2021 mocht ontvangen (\$ 14.6M). Deze daling wordt veroorzaakt door de in 2021 extra ontvangen noodpakketten voor de Covid-19 situatie. Deze steunmaatregelen zijn gestopt in 2022.

De lasten zijn \$ 4.9M hoger dan begroot (exclusief de bijzondere uitkering). De belangrijkste redenen voor de overschrijding van de kosten:

- De kosten voor de afvalophaaldienst en energiekosten waren niet dan wel nauwelijks begroot (\$ 1.35M);
- Het opnemen van een vervroegde afschrijving van de investering in de huisvesting scholen (\$ 1.6M);
- Het opnemen van het verlies van twee projecten in de incidentele lasten (\$ 0.65M).

Resultaat (excl bijzondere uitkering)	Begroot	Realisatie	Verschil	Real/Progn
Baten	15.613.147	22.632.993	7.019.846	145%
Lasten	16.325.412	21.230.455	4.905.043	130%
Resultaat	(712.265)	1.402.538	2.114.803	

In vergelijking met het gerapporteerde resultaat in de Uitvoeringsrapportage vierde kwartaal 2022 is het resultaat aanzienlijk verbeterd. Dit komt door het opschonen van balansposten. Ook de bestemmingsreserve is tegen het licht gehouden en in afstemming met de budgethouders besloten welk deel vrij moest vallen. En het opnemen van de kapitaalinjectie aan Stuco t.b.v. het ondergronds leggen van elektriciteitskabels welke eerder aan Stuco was uitgekeerd. Het project is afgerond en de betalingen uit 2018 en 2019 zijn conform de afspraken als een kapitaalinjectie (extra deelneming) geboekt.

6.2. Baten

Vrije uitkering

De baten aan vrije uitkering voor 2022 komen uit op \$ 13.0M. De aansluiting met de vaststelling van de vrije uitkering 2022 van BZK valt als volgt te maken:

Aansluiting vrije uitkering		2022
<i>Geboekte vrije uitkering</i>		
Som gb 80000 (bruto)		13,085,401
Correctie bijz uitk (bij)		120,185
Correctie aflossing renteloze lening (af)		(200,000)
Totaal ontvangen (netto)		13,005,586
<i>Vaststelling vrije uitkering</i>		
Brief 24 feb: voorlopige netto vrije uitkering		11,443,162
Brief 7 jul: aanvulling vrije uitkering (CN envelop)		1,213,335
Brief 7 jul: aanvulling vrije uitkering (LPO)		135,021
Brief 11 nov: aanvulling vrije uitkering (verkiezing)		2,950
Brief 11 nov: aanvulling vrije uitkering (LPO)		212,400
Totaal vaststelling		13,006,868
Vershil (te weinig ontvangen)		(1,282)

Volgens de optelling van de brieven van BZK komt de vrije uitkering in totaal uit op \$13.007K. De geboekte vrije uitkering bedraagt 13.085K. Het verschil van \$ 80K komt door het overhevelen van gelden welke eerst als een vrije uitkering waren geboekt en door het opnemen van de aflossing op de lening van OCW. Deze aflossing wordt vooraf ingehouden op de te ontvangen vrije uitkering. Het uiteindelijke aansluitingsverschil van \$ 1K komt door het in rekening brengen van transactiekosten door de bank.

Lokale heffingen

Aan lokale inkomsten door het innen van motorrijtuigenbelasting, toeristenbelasting, erfpacht, afvalstoffen, leges, vergunningen, e.d. is in totaal \$ 3.6M omzet gerealiseerd. Er was een omzet begroot van \$ 4.1M. Deze begrote omzet was te optimistisch ingeschat. Het verschil tussen realisatie en begroting wordt grotendeels door de lagere omzet voor het vliegveld en de zeehaven veroorzaakt.

Omzet	Begroot	Realisatie	Vershil
Vliegveld	268,386	173,264	(95,122)
Zeehaven	2,413,587	2,028,316	(385,271)
Totaal	2,681,973	2,201,580	(480,393)

Overige bijzondere baten

In 2022 zijn eenmalige resultaten geboekt door een grote opschoning van balansrekeningen onder de kortlopende schulden (\$ 2.1M), het laten vrijvallen van bestemmingsreserve (\$ 1.3M) en de kapitaalinjectie t.b.v. Stuco (\$ 2.5M).

Uit analyse en afstemming met betrokken interne en externe partijen bleek dat een aantal bedragen op de balans niet meer nodig zijn/niet meer aangehouden hoeven worden:

- \$ 1.3M Salarisdotaties
- \$ 0.4M Af te dragen loonbelasting
- \$ 0.2M Naheffing ABB
- \$ 0.2M Overige kleinere opschoningen

De vrijgevallen bestemmingsreserves zijn benut voor het afdekken van de gerealiseerde kosten. Of het project is gerealiseerd maar met lager bedrag dan verwacht. Of er is een andere financieringsbron gekomen in de vorm van een bijzondere uitkering waardoor de

bestemmingsreserve overbodig is geworden. De details van de bestemmingsreserve zijn te vinden onder hoofdstuk 8.5.

Bijzondere uitkering (dekking projecten)

In totaal is voor \$ 12.3M aan bijzondere uitkering besteed voor de dekking van de (bijzondere uitkering) projecten. Het bedrag is nagenoeg gelijk aan de twee jaar ervoor: \$ 12.9M in 2020 en \$ 12.7M in 2021. Mogelijk is dit de maximale capaciteit die OLE in één jaar aan bijzondere uitkering weet te spenderen.

6.3. Lasten

Op alle budgetlijnen is de realisatie hoger dan het budget.

Personeelskosten

De personeelskosten zijn de grootste kostenpost voor OLE. Per jaar gaat het om een bedrag van \$ 10M. Het budget is in 2022 met \$ 195K overschreden. Ten opzichte van de begroting is dit een geringe overschrijding. Dankzij de aanvulling op de vrije uitkering worden loonstijgingen door CAO verhoging gecompenseerd. Dit is extra compensatie voor de loon- en prijsontwikkelingen (LPO).

Eind 2022 bestaat het personeelsbestand uit 178 FTE. Het invullen van vacatures is en blijft lastig. Ultimo 2022 stonden er 17 vacatures open.

Func	Omschrijving	Realisatie 2021	Begroting 2022	Realisatie 2022	Verschil R22 vs B22
001	Bestuursorganen	218.189	331.399	305.923	(25.476)
002	Bestuursapparaat	4.677.863	4.867.955	4.318.386	(549.568)
003	Burgerzaken	182.049	115.738	58.487	(57.251)
020	Eigendommen niet voor de openbare dienst bestemd	65.261			-
130	Rampenbestrijding			47.922	47.922
200	Algemeen beheer DROB	1.225.344	1.122.939	1.383.194	260.254
210	Wegen straten en pleinen	11.922		33.598	33.598
211	Verkeersmaatregelen te land	6.704		7.821	7.821
220	Zeehavens	258.387	360.319	316.531	(43.787)
230	Luchtvaart	1.503.843	1.698.456	1.663.158	(35.298)
300	Economische zaken			2.278	2.278
341	Overige agrarische zaken, jacht en visserij	77.360	21.692	103.027	81.335
480	Gemeenschappelijke baten en lasten van onderwijs	64.266	53.309	90.257	36.948
580	Overige cultuur en recreatie	142.735	120.505	114.026	(6.479)
610	Onderstandsverlening (incl. pensioen)	290.895		288.861	288.861
611	Werkgelegenheid	119.637	143.680	178.486	34.806
620	Maatschappelijke begeleiding en advies	433.854	226.164	564.224	338.060
630	Sociaal cultureel werk en jeugd- en jongerenwerk	(87.044)		(161.759)	(161.759)
700	Algemeen beheer volksgezondheid	139.269		124.713	124.713
720	Slachthuizen	243.588	290.054	266.243	(23.811)
721	Reiniging	37.679	39.855	38.087	(1.767)
725	Overige openbare hygiëne	395.339	361.497	230.831	(130.667)
922	Algemene uitgaven en inkomsten		72.000	47.697	(24.303)
Totaal personeelslasten		10.007.140	9.825.562	10.021.991	196.429

Huisvestingskosten

De huisvestingskosten zijn \$ 545K hoger dan gebudgetteerd. De budgetoverschrijding wordt veroorzaakt door de energiekosten. De realisatie op deze post bedraagt \$ 615K vs. begroting van \$ 15K. In vergelijking met jaar ervoor zijn de energiekosten met 77% gestegen door de hogere tarieven voor elektra.

Exploitatiekosten

De exploitatiekosten zijn \$ 370K hoger dan gebudgetteerd. De overschrijding wordt veroorzaakt door de afvalophaaldienst. Deze kosten waren niet opgenomen in de begroting vs. realisatie van \$ 745K. Meevallers zijn er bij de 'aankoop van gereedschap'. Hier is sprake van een onderbesteding (+\$ 85K). Ook de realisatie op 'levering van water was fractioneel t.o.v. begroting (+ \$ 125K). En het budget voor 'overige exploitatiekosten' is niet uitgeput (+\$ 185K)

Kantoorkosten

De kantoorkosten zijn \$ 275K over het budget heen gegaan. De grootste veroorzaker van de overschrijding komt door de hogere kosten voor 'internet en telefonie' (\$ 145K). Ook de porti-kosten (\$ 60K) en kosten voor automatisering (\$ 45k) gingen over het budget.

Representatie- en communicatie

De representatiekosten zijn \$ 470K hoger dan gebudgetteerd. Vooral de reis- en verblijfskosten en de representatiekosten zijn fors toegenomen. De budgetoverschrijding op deze twee budgetlijnen is respectievelijk \$ 300K en \$ 145K. Klaarblijkelijk is er volop gereisd na het opheffen van de beperkingen en zijn er ook vele delegaties deze kant op gekomen (representatiekosten).

Kosten vervoersmiddelen

Door hogere onderhoudskosten komen de vervoermiddelen \$ 30K boven begroting uit.

Afschrijvingskosten

De *reguliere* afschrijvingskosten bedroeg in 2022 \$ 415K. Voor één investering (activum) is geen specificatie te achterhalen. Het betreft de kwaliteitsimpuls in de huisvesting van scholen en de activering van de investering uit 2013. Het niet kunnen opleveren van de specificatie leidde tot een bevinding van de controleverklaring. Ondanks diverse verwoede pogingen is er geen specificatie te vinden. De kwestie sleepte zich lange tijd voort. Derhalve is besloten te kiezen voor een opschoning en de resterende boekwaarde (\$ 1.6M) per eind 2022 in één keer af te schrijven. Deze desinvestering is in de afschrijvingskosten opgenomen.

Algemene kosten

De algemene kosten komen \$ 460K boven begroting uit. Dit wordt veroorzaakt door de hogere kosten voor consultancy en advies (\$100K). Daarnaast is voor \$ 240K gedoteerd aan de voorziening voor dubieuze debiteuren (begroting was \$ 0). Op de overige algemene kosten is de realisatie \$ 170K hoger uitgekomen. Hier zijn de fractiekosten geboekt (\$ 100K), de aanschaf van de kentekenplaten (\$ 55K) en facturen van de Kamer van Koophandel (\$ 50K).

Subsidies en financiële bijdragen

Het bedrag uitgegeven aan subsidies komt overeen met de begroting. De hogere bijdrage aan het organiseren van evenementen wordt gecompenseerd door de lagere bijdrage aan studiebeurzen en toelagen. Het subsidiebedrag voor de Sint Eustatius Housing Foundation is inclusief een subsidie van \$ 54K afkomstig van het ministerie van BZK welke in december 2021 is ontvangen en begin 2022 is doorgestort.

Func	Omschr l	Budget	Realisatie	Verschil	Subsidie ontvanger (realisatie)
		2022	2022		
<i>Subsidies aan stichtingen en verenigingen (gl 70000)</i>					
300	Economische zaken	30.000	30.000	0	Small Enterprises Stimulation Programme
310	Handel en Industrie	330.103	330.103	0	St. Eustatius Tourism Development Foundation
480	Gemeensch. baten en lasten van onderwijs	23.880	23.880	0	Expertise Centre St. Eustatius
510	Openbaar Bibliotheekwerk	168.879	168.879	0	Judson Bicentennial Stichting Openbare Bibliotheek
530	Sport	320.300	320.300	0	St. Eustatius Sports Facilities Foundation
541	Oudheidkunde/musea	208.738	156.782	51.956	St. Eustatius Center for Archeological Research SECAR (50k); St. Eustatius Historical Foundation (106.8k)
580	Overige cultuur en recreatie	17.875	20.220	-2.345	Jay B Havisier (2.1k); Senior Citizens & Culture Foundation (7.9k); Lions Club (10k); Xiomara Valentina (0.2k)
611	Werkgelegenheid		-800	800	Auxiliary Home (0.8k ontvangst)
650	Kinderopvang	300.000	300.000	0	Foundation Youth Care
723	Milieu en natuurbeheer	177.150	177.150	0	St. Eustatius National Parks Foundation / STENAPA
820	Woningbouwexploitatie/woningbouw	216.000	269.220	-53.220	St. Eustatius Housing Foundation
	Subtotal	1.792.925	1.795.734	-2.809	
<i>Bijdrage aan en organiseren van evenementen (gl 70100)</i>					
001	Bestuursorganen	27.000		27.000	
002	Bestuursapparaat	55.000	3.640	51.360	Teambuilding Workshop
560	Maatschappelijk leefbaarheid en openluchtrecre.	100.000	28.810	71.190	Installation of St. Eustatius heritage research commission
580	Overige cultuur en recreatie		230.802	-230.802	Diverse
620	Maatschappelijke begeleiding en advies		5.000	-5.000	St. Eustatius heritage commission
	Subtotal	182.000	268.252	-86.252	
<i>Verstrekking van studiebeurzen en toelagen (gl 70200)</i>					
480	Gemeensch. baten en lasten van onderwijs	108.000	25.400	82.600	Huisvestingstoelagen
	Subtotal	108.000	25.400	82.600	
	Totaal subsidies	2.082.925	2.089.386	-6.461	

Overige lasten

Naast kleinere bedragen voor bankkosten en koersverschillen is in 2022 voor \$ 1.1M aan bijzondere lasten geboekt. In de realisatie (\$ 1.1M) zit de dotatie voor onvoorziene kosten (\$ 165K conform begroting), het opschonen van balansposten voor negatieve crediteuren (\$ 90K), de correctie van de balansvoorraad welke door het bestelproces van voorraden in Afas is ontstaan (\$ 285K) en het dekken van het tekort op de twee bijzondere uitkering projecten; \$ 318K voor roaming animals en \$ 320K voor stabilisatie klif. Lange tijd is gedacht dat deze projecttekorten uit een andere geldstroom of middels een extra bijzondere uitkering gefinancierd zou gaan worden. Dat bleek niet het geval. De projecten zijn nu afgesloten en het tekort wordt door OLE gedragen.

Staat van uitgaven onvoorzien	Reknr	Begroet	Realisatie
Overige bijzondere lasten / onvoorzien	99900	164,700	1,112,115

Bijzondere uitkeringen

In 2022 is voor \$ 12.3M kosten gemaakt voor de uitvoering van de bijzondere uitkering-projecten. Er zijn momenteel zo'n 100 projecten actief. De kosten voor de projecten worden gedekt uit de toekenning vanuit de bijzondere uitkering. Het detailoverzicht van de uitgaven van alle projecten staat in de bijlage 'staat van bijzondere uitkeringen'.

7. Balans

7.1. Activa

Activa		31/12/2021	31/12/2022
Gronden en terreinen		10.167.431	10.167.431
Woonruimten en bedrijfsgebouwen		4.677.893	2.996.479
Grond- weg- en waterbouwkundige werken		177.479	177.479
Vervoersmiddelen		410.414	778.769
Machines, apparaten en installaties		651.053	619.108
Automatiseringsmiddelen		230.777	237.214
Overige materiële vaste activa		664.485	630.722
Totaal materiële vaste activa	8.1	16.979.532	15.607.202
Deelnemingen		14.644.863	17.144.863
Totaal financiële vaste activa	8.2	14.644.863	17.144.863
Debiteuren		2.630.956	1.941.177
Voorschotten lonen		10.709	30.474
Vooruitbetaalde kosten en deposits		41.426	17.161
Overige vorderingen		137.275	42.447
Nog te ontvangen gerelateerde partijen			27.363
RC - Stuco		2.500.000	-
Vordering Ministerie BZK		250.000	1.618.386
Overige vorderingen	8.3	2.939.409	1.735.829
Kas en gelden onderweg		6.248	5.289
Banksaldi		199.814	199.975
Banksaldo bij Cft		5.637.852	673.034
Saldo Bijzondere uitkeringen		65.984.019	71.887.568
Kruisposten		-	201.869
Totaal liquide middelen	8.4	71.827.934	72.967.735
Totaal activa		109.022.695	109.396.805

7.2. Passiva

Passiva		31/12/2021	31/12/2022
Algemene reserve		29.098.097	22.968.469
Bestemmingsreserve		1.425.916	84.674
Weerstandsvermogen		200.000	6.355.800
Resultaat lopend boekjaar		26.172	1.402.538
Totaal eigen vermogen	8.5	30.750.185	30.811.481
Voorzieningen	8.6	966.281	823.281
Langlopende lening OCW	8.7	1.800.000	1.800.000
Crediteuren	8.8	2.637.870	1.429.393
Vooruitontvangen Bijzondere Uitkeringen		68.987.660	73.236.553
Nog te betalen pensioenpremies		754.340	129.212
Kortlopende deel renteloze lening OCW		400.000	200.000
Naheffing ABB		222.963	-
Reservering vakantiegeld		399.227	436.087
Nog te betalen salaris, loonbelasting en sociale lasten		2.187.278	413.110
Gelden onderweg		245.333	96.274
Nog te betalen gerelateerde partijen		47.782	-
Overige overlopende posten		(376.223)	21.414
Overig kortlopende schulden	8.8	72.868.359	74.532.650
Totaal passiva		109.022.695	109.396.805

8. Toelichting op de balans

8.1. Materiële vaste activa

De materiële vaste activa bestaat uit de volgende componenten.

Materiële vaste activa	2021	2022
Gronden en Terreinen	10,167,431	10,167,431
Woonruimten en bedrijfsgebouwen	4,677,893	2,996,479
Grond- weg- en waterbouwkundige werken	177,479	177,479
Vervoersmiddelen	410,414	778,769
Machines, apparaten en installaties	651,053	619,108
Automatiseringsmiddelen	230,777	237,214
Overige materiële vaste activa	664,485	630,722
Totaal materiele vaste activa	16,979,532	15,607,202

In 2022 is voor \$ 645K aan nieuwe investeringen gedaan. Gegroepeerd naar activa groep bestaan de investeringen uit:

- \$ 80K computer en hardware
- \$ 126K lichte transportmiddelen
- \$ 6K meubilair
- \$ 127K voorzieningen, installaties
- \$ 307K zware transportmiddelen

Activagroep /code	Actief	Investering
<i>Computer hard- en software (3jr)</i>		
1141	2022 53 Microsoft Surface	22.207
1149	2022 Tester Kit	7.361
1136	2022 BDR Project FDR airport	50.291
<i>Lichte transportmiddelen</i>		
1138	2022 Vehicle Nissan Frontier 2022 YD25-749002	33.990
1139	2022 Vehicle Nissan Frontier 2022 YD25-749563	33.990
1145	2022 Suzuki Pass Van	24.096
1148	2022 Pickup Truck	34.173
<i>Meubilair</i>		
1144	2022 Furniture	5.787
<i>Veiligheidsvoorzieningen, techn. installaties bedrijfsgebouwen</i>		
1137	2022 Pop up tents	45.388
1140	2022 Deposit # office containers	24.656
1142	2022 Installation Aircos	7.437
1143	2022 Installation Refrigeration system	5.972
1151	2022 Solar Lighting	10.721
1152	2022 Semi Dieplader Nootebom	18.998
1154	2022 Bomag BW650	13.816
<i>Zware transportmiddelen</i>		
1146	2022 Caterpillar DP30N3	62.059
1147	2022 MAfi T230	198.899
1150	2022 NPR Dump truck	45.995
Som investeringen		645.836

In totaal is voor \$ 417K afgeschreven op de lopende investeringen. De afschrijving van de investering in de huisvesting scholen uit 2013 is in zijn geheel vervroegd afgeschreven (\$ 1.6M). Hierdoor wordt een langlopende bevinding van de accountant opgelost.

Materiele vaste activa	Boekwaarde		Des- investeringen	Afschrijvingen	Boekwaarde eind 2022
	begin 2022	Investeringen			
Gronden en terreinen	10.167.431				10.167.431
Bedrijfsgebouwen	4.677.893	-	1.600.740	80.674	2.996.479
Grond- weg en waterkundige werken	177.479	-		-	177.479
Vervoermiddelen	410.414	447.019		78.663	778.769
Machines, apparaten en installaties	651.054	113.171		145.117	619.108
Automatiseringsmiddelen	230.777	79.859		73.422	237.214
Overige materiele vaste activa	664.489	5.787		39.554	630.722
Totale materiele vaste activa	16.979.536	645.836	1.600.740	417.431	15.607.202

Voor de grondslagen van waarderingen van de investeringen en de afschrijvingsperiode verwijzen we naar hoofdstuk 9.2 Grondslagen van waardering.

8.2. Financiële vaste activa

De deelnemingen van OLE zijn verantwoord in de volgende tabel:

Financiële vaste activa	Aandeel in %	2022
St. Eustatius telephone Company N.V. (Eutel)	100%	11.170
Saba Bank Resources N.V.	22%	12.104
Ontwikkelingsbank van de Nederlandse Antillen	3%	279.330
St. Eustatius Utility Company N.V. (Stuco)	100%	16.842.259
Totaal deelnemingen		17.144.863

De deelneming in Stuco is met \$ 2.5M toegenomen door de kapitaalinjectie voor de uitvoering van het EDF 11 project (ondergronds leggen van elektriciteitskabels). Zie de toelichting in hoofdstuk 4.5 Deelneming.

8.3. Vorderingen

De vorderingen zijn als volgt opgebouwd:

Vorderingen	2021	2022
Debiteuren	3.573.420	3.124.004
Voorziening debiteuren	(942.464)	(1.182.827)
Totaal debiteuren	2.630.956	1.941.177
Voorschotten lonen	10.709	30.474
Vooruitbetaalde kosten en deposits	41.426	17.161
Overige vorderingen	137.275	42.447
Nog te ontvangen gerelateerde partijen		27.363
RC - Stuco	2.500.000	-
Vordering Ministerie BZK	250.000	1.618.386
Overige vorderingen	2.939.409	1.735.829
Totaal vlottende activa	5.570.365	3.677.006

Debiteuren

Debiteuren worden gewaardeerd tegen hun nominale waarde. Het verder zien terug te dringen van het debiteurensaldo is een belangrijk speerpunt voor finance. Vanwege de hoge ouderdom van het debiteurensaldo wordt de voorziening voor dubieuze debiteuren jaarlijks aangevuld. De voorziening debiteuren is de uitvoering van artikel 16.1 uit de verordening Financieel beheer d.d. 21 januari 2020.

Voorschot lonen

Dit is het saldo aan uitgekeerde voorschotten aan medewerkers.

Vooruitbetaalde kosten

Dit betreft de borg voor huur en voorschotten voor elektra en water.

Overige vorderingen

Dit omvat het saldo op de rekening overige vorderingen.

RC Stuco

OLE heeft in 2018 en 2019 in totaal \$ 2.5M aan STUCO gefinancierd voor de uitvoering van het 11^e EDF project. Het EDF project had als doel de bestendigheid van de elektriciteitsvoorziening op Sint Eustatius te vergroten door het ondergronds leggen van elektriciteitskabels. Het project is afgerond. De vordering is omgezet naar een kapitaalinjectie in deelneming Stuco.

Vordering ministerie BZK

Per eind 2022 staat een bedrag van \$ 1.6M vrije uitkering voor periode december open. Door de problemen met de omwisseling van de Windward bank naar Maduro & Curiel's bank (MCB) is de overmaking van de vrije uitkering periode december door Cft in eerste instantie teruggestort en uiteindelijk in januari 2023 ontvangen.

8.4. Liquide middelen

Het overzicht aan liquide middelen ultimo jaareinde bedraagt:

Liquide middelen	2021	2022
Kas en gelden onderweg	6.248	5.289
WIB 0022734101 (uitgaven)	199.841	199.978
WIB 0032487505 (ontvangsten)	(27)	(3)
WIB 0081642607 (bijzondere uitkering)	65.984.019	71.887.568
WIB 0080030007 (Cft)	5.636.555	673.034
FCIB 550006031 (Cft)	1.297	-
Banksaldi	71.821.685	72.760.577
Kruisposten	-	201.869
Totaal liquide middelen	71.827.934	72.967.735

Per eind 2022 heeft OLE \$ 73.0M aan liquide middelen. Het merendeel van het bedrag is bestemd voor projecten welke via bijzondere uitkeringen wordt gefinancierd en ligt zodoende vast.

De toename in 2022 aan liquide middelen komt door de toename van projectfinanciering via de bijzondere uitkeringen (+\$ 5.9M). Deze gelden zijn bestemd en niet vrij besteedbaar.

De rekening van de FCIB bank is een bankrekening die niet op naam van OLE staat maar eigendom is van Cft. Cft gebruikt deze rekening als tussenrekening om de ontvangen uitkeringen van BZK door te sluisen naar OLE.

Het vrij besteedbare bedrag is het bedrag aan liquide middelen dat vrij kan worden besteed aan de uitvoering van de wettelijke en begrote taken.

Vrij beschikbare middelen	2020	2021	2022
Liquide middelen	70.216.062	71.827.934	72.967.735
Saldo Bijzondere uitkeringen	(65.450.909)	(65.984.019)	(71.887.568)
Bestemmingsreserve	(729.121)	(1.425.916)	(84.674)
Vrij beschikbare liquide middelen	4.036.032	4.417.998	995.492

Het vrije beschikbare bedrag is in 2022 afgenomen met \$ 3.4M. Er zit niet veel ruimte om hele grote cash-out bedragen, behoudens kosten die via de projectfinanciering lopen, te kunnen dragen.

8.5. Ontwikkeling reserve

De totale reserve is iets toegenomen met \$ 60K. Vanuit het eigen vermogen vloeit de onttrekking van de bestemmingsreserve (-/- \$ 1.3M) terug naar het resultaat. Het eigen vermogen neemt weer toe met het resultaat 2022 (+\$ 1.4M).

Het berekende bedrag aan benodigd weerstandsvermogen is opgenomen in de administratie. Deze boeking is een verschuiving van de algemene reserve naar het weerstandsvermogen. Het weerstandsvermogen is het deel van de reserve welke nodig zou zijn als alle gewogen risico's zich voor zouden doen. Zie ook het onderdeel weerstandsvermogen onder de verplichte paragrafen (hoofdstuk 4.2).

Ontwikkeling eigen vermogen	2021	2022
<i>Algemene reserve</i>		
Algemene reserve begin	29.098.097	29.124.269
Af: aanvullen weerstandsvermogen		(6.155.800)
Resultaat begrotingsjaar	26.172	1.402.538
Algemene reserve eind	29.124.269	24.371.007
<i>Bestemmingsreserve</i>		
Bestemmingsreserve begin	729.121	1.425.916
Bij: dotatie bestemmingsreserve	1.088.500	-
Af: onttrekking bestemmingsreserve	(391.705)	(1.341.242)
Bestemmingsreserve begin	1.425.916	84.674
<i>Weerstandsvermogen</i>		
Weerstandsvermogen begin	200.000	200.000
Bij: dotatie weerstandsvermogen	-	6.155.800
Af: onttrekking weerstandsvermogen	-	-
Weerstandsvermogen eind	200.000	6.355.800
Reserve einde jaar	30.750.185	30.811.481

De hoogte van de bestemmingsreserve is begin 2023 geanalyseerd. Een groot deel van de opgebouwde reserve kon vrijvallen om dat er (lagere) kosten tegenover staan, of omdat het bestemde doel van de bestemming helemaal niet meer uitgevoerd wordt of omdat er externe financieringsbronnen zijn gevonden waardoor de bestemmingsreserve overbodig is geworden.

Ontwikkeling bestemmingsreserve	Saldo begin	Dotatie	Onttrekking	Saldo eind
Magazijn recycling plant	2.418			2.418
Shredder recycling plant	160.000		120.000	40.000
Inrichting EOC gebouw	100.000		55.000	45.000
Opvoedwinkel	75.000		75.000	-
Covid	145.000		145.000	-
Aanvullende beleidsmaatregelen	855.000		855.000	-
Middelen culturele creatieve sector	88.500		88.500	-
Nog toe te wijzen kosten			2.744	(2.744)
Totaal bestemmingsreserve	1.425.918	-	1.341.244	84.674

Het restant voor de shredder is bestemd voor de dekking van de toekomstige afschrijvingskosten. Voor het afronden van de inrichting van het EOC gebouw (Emergency Operational Center) is nog \$ 45K beschikbaar. Het geld zal onder meer besteed worden aan rolluiken.

8.6. Voorzieningen

Voorzieningen	2021	2022
Voorzieningen Enviroment Fund	350,281	350,281
Pensioenvoorziening ex-gezaghebbers	450,000	450,000
Reorganisatie schoonmaak	166,000	23,000
Totaal voorzieningen	966,281	823,281

Environment Fund

Het eilandgebied St. Eustatius en de Statia Terminal hebben in 2006 een contract gesloten waarin is afgesproken een fonds op te richten met als doel de kosten van clean-up van het terrein te financieren als Statia Terminals op enig moment zou stoppen. Het fonds dient beheerd te worden door een speciale daarvoor in het leven te roepen stichting. Tot op heden is de betreffende stichting niet opgericht. OLE heeft voor haar deel van de inleg de middelen apart gezet door vorming van de hierboven genoemde voorziening.

Pensioenvoorziening ex-gezagdragers

Op grond van verplichtingen voortkomende uit de "Pensioenwet BES", het "Pensioenbesluit BES", het "Pensioenbesluit politieke ambtsdragers BES" en het "rechtspositiebesluit politieke gezagsdragers BES" heeft OLE een pensioenverplichting richting (oud) politiek gezagsdragers. Oud politiek gezagsdragers die al een uitkering ontvangen, ontvangen die via de reguliere salarisadministratie als uitkering bij wijze van pensioen. Met ingang van de jaarrekening 2017 is de voorziening opgehoogd tot een bedrag van \$ 450K. OLE is van mening dat dit de meest zorgvuldig mogelijke schatting is v.w.b. deze verplichting.

Reorganisatie schoonmaak

In 2022 hebben een aantal overtollige medewerkers gekozen voor een vrijwillig ontslag met vergoeding. Het uitgekeerde bedrag aan ontslagvergoeding in 2022 was \$ 143K. Deze kosten zijn opgevangen door hetzelfde bedrag aan voorziening te laten vrijvallen.

8.7. Langlopende schulden

Lening OCW	2021	2022
Langlopende lening OCW	1.800.000	1.800.000
Kortlopende deel renteloze lening OCW	400.000	200.000
Totaal lening OCW	2.200.000	2.000.000

Het ministerie van OCW heeft in 2013 een renteloze lening van \$ 4.0M verstrekt voor het op orde brengen van de huisvesting voor onderwijs. Deze lening wordt in 20 jaar terugbetaald door \$ 200K per jaar af te lossen. Het af te lossen bedrag wordt direct in mindering gebracht op de ontvangen vergoeding aan vrije uitkering. OLE hoeft dus zelf geen bedrag aan aflossing over te maken naar OCW. Per eind 2022 bedroeg de schuld \$ 2.0M. De lening van OCW wordt gesplitst in een langlopend deel (>1 jaar) en kortlopend deel (<1 jaar).

8.8. Kortlopende schulden

Kortlopende schulden	2021	2022
Crediteuren	2.637.870	1.429.393
Vooruitontvangen Bijzondere Uitkeringen	68.987.660	73.236.553
Nog te betalen pensioenpremies	754.340	129.212
Kortlopende deel renteloze lening OCW	400.000	200.000
Naheffing ABB	222.963	-
Reservering vakantiegeld	399.227	436.087
Nog te betalen salaris, loonbelasting en sociale lasten	2.187.278	413.110
Gelden onderweg	245.333	96.274
Nog te betalen gerelateerde partijen	47.782	-
Overige overlopende posten	(376.223)	21.414
Overige kortlopende schulden	72.868.359	74.532.650
Totaal kortlopende schulden	75.506.229	75.962.043

Crediteuren

Het saldo aan crediteuren bedraagt per eind 2022 \$ 1.4M. Het saldo aan crediteuren is aanzienlijk omlaag gegaan door het opschonen van oude openstaande bedragen welke waren ontstaan met de conversie naar Afas in 2018.

Vooruitontvangen bijzondere uitkeringen

Dit bedrag dient als dekking voor de gerealiseerde kosten op de lopende projecten c.q. nog op te starten projecten.

Nog te betalen pensioenpremies

Per eind 2022 was het saldo van ingehouden pensioenpremies vs. afgedragen premies \$ 0.1M. Alle te betalen premies voor 2022 zijn afgedragen.

Kortlopend deel renteloze lening Ministerie OCW

Dit betreft het deel van de langlopende lening van OCW welke het komende jaar wordt afgelost. In de jaarrekening 2021 betrof het de aflossing voor de komende twee jaar. Aangezien de aflossing op de lening tot eind 2032 doorloopt zal door deze wijze van presenteren het bedrag aan kortlopende

lening de komende jaren onveranderd blijven. En is alleen de afname van het langlopende deel zichtbaar in de jaarrekening.

Naheffingsaanslag ABB

Er staat bij de belastingdienst geen schuld open. Er is geen naheffing te verwachten voor ABB (BTW). Dit is door de belastingdienst schriftelijk bevestigd. Het opgebouwde bedrag is daarmee komen vrij te vallen.

Reservering vakantiegeld

Dit omvat de verplichting voor uit te keren vakantiegeld en de eindejaarsuitkering.

Nog te betalen salaris, loonbelasting en sociale lasten

Hoofdzakelijk door het opschonen van het saldo op de rekening 'af te dragen loonbelasting' is het bedrag in totaal met \$ 1.7M omlaag gebracht. Onder de kortlopende schulden is een bedrag van \$ 0.4M opgenomen voor 'nog te betalen salaris, loonbelasting, sociale lasten' voor ambtenaren.

Gelden onderweg

Hieronder valt het bedrag aan vraagposten welke verder uitgezocht moet worden.

Nog te betalen gerelateerde partijen

Dit betreft de gesommeerde saldo's van de acht Rekening Courant posities van de OLE administraties, o.a. zeehaven, luchthaven, motorrijtuigenbelasting, vergunningen.

Overig overlopende posten

Er heeft een grote opschoning plaatsgevonden van de bedragen die hier stonden geboekt. Onder andere alle geboekte kosten van Covid van de afgelopen drie jaar zijn overgeheveld naar de exploitatie. Het saldo \$ 20K per einde jaar is een voorziening voor te verwachten kosten van de accountantscontrole.

8.9. Niet uit de balans blijvende verplichtingen

Rechtszaak Eco-Statia

Eco-Statia stelt dat de klif bij haar horecabedrijf onveilig is waardoor zij ten gevolge van de onveilige situatie het horecabedrijf noodgedwongen moest sluiten. Eco Statia stelt dat zij hierdoor schade heeft geleden en claimt een bedrag van \$ 2.500 per dag dat OLE niet de nodige veiligheidsmaatregelen neemt. Als alternatief wil Eco Statia voor een bedrag van \$ 6.465.000 worden uitgekocht. Op 6 december 2022 is er een uitspraak door de rechter gedaan. Het Gerecht heeft bepaald OLE op drie punten onrechtmatig heeft gehandeld:

- OLE heeft aan de klif geen veiligheidsmaatregelen getroffen ter bescherming van het hotel;
- OLE heeft Eco Statia niet tijdig en deugdelijk gewaarschuwd over het bestaan en implicaties van de gevaren op vallende stenen van de klif;
- OLE heeft de bouwplicht van Eco Statia jarenlang gehandhaafd.

De rechter heeft besloten dat OLE binnen drie maanden na dagtekening van het vonnis 'toereikende veiligheidsmaatregelen' moet treffen om het terrein van Eco Statia te beschermen tegen de gevaren van kliferosie dan wel het risico terugbrengen naar een aanvaardbaar laag niveau. Bij niet nakomen van het treffen van veiligheidsmaatregelen kan er een dwangsom worden opgelegd minimaal \$ 1.000 en maximaal \$ 5.000 per dag tot een maximum van \$ 1.000.000.

De rechter vindt de claim voor schadevergoeding onvoldoende onderbouwd om hier een beslissing over te nemen en doet geen uitspraak over de hoogte van de schadevergoeding. Ze heeft de partijen verwezen naar een schadestaatprocedure. De schadestaatprocedure is nog niet gestart. Een uitspraak in de schadestaatprocedure wordt niet voor 2024 verwacht. Op basis van juridisch advies is

het OLE in hoger beroep gegaan tegen de uitspraak van 6 december jl.. In de berekening van het weerstandsvermogen van OLE is de rechtszaak van Eco Statia als een potentieel risico opgenomen.

Rechtszaak CTC

Op 18 augustus 2022 ontving OLE een officiële kennisgeving van CTC N.V. waarin werd beweerd dat OLE ongeoorloofd gebruik (plagiat) en oneerlijk en onethisch gebruik had gemaakt van het vermeende Smart Road Design Concept van CTC. CTC claimt een schadevergoeding van \$700.000 en nodigde OLE uit om de case te bespreken. OLE heeft CTC laten weten dat ze te zijner tijd op de kennisgeving zullen reageren. In februari 2023 heeft CTC een herinnering gestuurd en OLE is nog bezig met het verzamelen van de gevraagde informatie. Het is in dit stadium moeilijk om de eventuele uitkomst van deze besprekingen en onderhandelingen te voorspellen. Desalniettemin is er sprake van een dreigende vordering gezien de kennisgevingsbrief, hoewel de schadevergoeding op geen enkele manier is onderbouwd. Noch de ingeschakelde advocaat van Eps noch de afdeling juridische zaken verwachten op dit moment dat de claim stand houdt. De zaak is nog niet afgerond en we betalen onze advocaat nog steeds om ons te adviseren.

Lopende verplichtingen

Per 1 januari jl. heeft OLE het contract met EIJ voor de vuilnisophaaldienst met vijf jaar verlengd. OLE heeft een kortlopende verplichting met betrekking tot de huur van het guesthouse. De huur is aangegaan voor een periode van één jaar en wordt telkens verlengd met één jaar onder dezelfde voorwaarden. De contracten voor het onderhoud van de openbare ruimte zijn nog niet getekend omdat het college nog vragen heeft. Maar het besluit is getekend en afgeven.

Contract	Partner	Startdatum	Einddatum	Verplichting komende jaar (2023)	Verplichting jaar 2-5 (2024-2028)	Verplichting jaar > 5 (2029 +)
Vuilnisophaaldienst	EIJ	01-jan-23	31-dec-28	870.396	3.481.584	-
Huurcontract						
Guesthouse	RGD	01-jan-23	31-dec-23	84.222	-	-
Onderhoud openbare ruimtes	Joan Services	01-jan-23	31-dec-28	198.000	792.000	-
Onderhoud openbare ruimtes	Master-Blaster Landscaping	01-jan-23	31-dec-28	198.000	792.000	-
Onderhoud openbare ruimtes	Christopher Woodley & Sons	01-jan-23	31-dec-28	198.000	792.000	-

8.10. Gebeurtenissen na balansdatum

Ter verbetering van de financiële positie van GTI heeft GTI in februari 2023 twee van haar percelen aan OLE verkocht. Met de aankoop is een bedrag van \$ 2.0M gemoeid. Dit geld heeft OLE niet vrij beschikbaar maar is dankzij de gift van BZK gefinancierd.

9. Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling

9.1. Algemeen

De jaarrekening is opgesteld met inachtneming van de BBV BES (Besluit begroting en verantwoording openbare lichamen BES). Deze wet geldt vanaf 8 juni 2011. Deze jaarrekening volgt de daarin opgegeven jaarstukken en jaarverslag.

Alle bedragen zijn in Amerikaanse dollars (\$). Ter bevordering van de leesbaarheid zijn de bedragen afgerond op hele dollars. Hierdoor kunnen in de overzichten geringe verschillen in optelling ontstaan. Daar waar een K achter een getal is geschreven moet het getal als een duizendtal worden gelezen. Daar waar een M achter een getal is geschreven moet het getal als een miljoen worden gelezen. Bedragen in miljoen notatie zijn meestal afgerond op één decimaal. Soms is het bedrag in de tekst opgeschreven als een veelvoud van \$ 5.000. Dit ter bevordering van leesbare getallen.

Inzake de presentatie van de vergelijkende cijfers heeft er een wijziging plaatsgevonden t.o.v. het jaarverslag 2021. Er is gekozen de jaartallen chronologisch te laten oplopen in de tijd i.p.v. te laten teruglopen. Dus het jaar 2022 komt na 2021 i.p.v. ervoor.

De baten en lasten zijn gegroepeerd naar 10 hoofdfuncties van eilandelijk zorg. Deze hoofdfuncties zijn ingedeeld conform de verplicht voorgeschreven functies. Hierdoor is de vergelijking tussen de eilandgebieden onderling (en de centrale overheid) en het verkrijgen van informatie op macro-economisch niveau mogelijk.

Functie	Omschrijving
0	Algemeen bestuur
1	Openbare orde en veiligheid
2	Verkeer en vervoer
3	Economische Zaken
4	Onderwijs
5	Cultuur en recreatie
6	Sociale voorzieningen en maatschappelijke dienstverlening
7	Volksgezondheid en milieu
8	Ruimtelijke ordening en volkshuisvesting
9	Financiering en algemene dekkingsmiddelen

9.2. Grondslagen van waardering en resultaatbepaling

De jaarrekening is opgesteld met inachtneming van het Besluit Begroting en Verantwoording BES (BBV-BES) en de twee verordeningen financieel beheer. Als begrotings- en rekeningstelsel wordt het stelsel van baten en lasten uitgangspunt gehanteerd. Dit betekent met name dat de uitgaven en inkomsten worden toegerekend aan het jaar waarop deze betrekking hebben, ongeacht het tijdstip waarop de daadwerkelijke ontvangst c.q. betaling heeft plaatsgevonden.

Op deze manier wordt een goed inzicht verkregen om te bepalen of de gewone terugkerende middelen voldoende zijn om alle gewone uitgaven te dekken. Onder de gewone uitgaven worden ook de afschrijvingen op investeringen opgenomen. Investerings worden met inachtneming van de te verwachten gebruiksduur of nuttigheidsduur in de vorm van een jaarlijks afschrijvingsbedrag, gespreid over een aantal jaren, ten laste gebracht van de gewone dienst. Het tijdvak van de jaarrekening en begroting is gelijk aan het kalenderjaar. De uitvoering van de begroting zoals die

wordt geregistreerd in de financiële administratie, komt uiteindelijk in de jaarrekening tot uitdrukking.

De balans vormt een vast onderdeel van de jaarrekening. Met behulp daarvan kan op een systematische wijze informatie worden verstrekt omtrent de samenstelling van de bezittingen, het eigen vermogen (algemene reserves) en de schulden.

Bijdragen door derden in de vervaardiging van activa ten behoeve van OLE leiden niet tot een lagere waardering van het betreffende activum. Waardering van activa vindt in principe altijd plaats tegen de volledige verkrijgings- of vervaardigingsprijs. Ingeval sprake is van bijdragen door derden worden deze beschouwd als incidentele baten (giften). De baten komen in principe tot uitdrukking in de exploitatierekening in het jaar van formele overdracht/oplevering van de betreffende werken.

Methode van afschrijving

De afschrijvingsmethode is vastgesteld in artikel 15, lid 3 van de Verordening financieel beheer 2020. De afschrijving is lineair over de in de verordening aangegeven looptijd. De afschrijving start in het nieuwe jaar. In overeenstemming met de verordening worden de volgende afschrijvingstermijnen gebruikt:

Investering	Afschrijvingstermijn (jaren)
Grond en terreinen	N.v.t.
Grond, weg en waterbouwkundige werken	50
Woonruimten en bedrijfsgebouwen	40
Machines, apparaten en installaties, vervoersmiddelen	10
Automatiseringsmiddelen	5

De bovenstaande termijnen kunnen worden aangepast indien voorzienbaar en aantoonbaar is dat het actief een andere economische levensduur heeft.

Investeringsgroten groter dan \$ 5.000 worden op de balans opgenomen. Bedragen met een verkrijgingsprijs minder dan \$ 5.000 worden niet geactiveerd m.u.v. de gronden. Aankopen voor IT-apparatuur, AV-apparatuur en airconditioning eenheden worden per artikelgroep per jaar geactiveerd.

Daar waar in de BBV-BES geen uitsluitel gegeven wordt over de wijze van waarderen in een bepaald specifiek geval, is in eerste instantie aansluiting gezocht met de BBV dan wel met hetgeen gebruikelijk is (common practice).

In geval ook common practice niet direct een benadering aanreikt welke als algemeen aanvaardbaar geldt, is gezocht naar een oplossing om te komen tot een zo objectief mogelijke vaststelling van de waardering van een activum tegen een fair value, welke als acceptabel verwacht mag worden door OLE en verdere belanghebbende partijen. De uitdaging van de initiële waardebeoordeling voor opname in de balans deed zich met name voor bij gebouwen en gronden/terreinen.

Waardering gebouwen

Gebouwen welke al lange tijd (decennia) in bezit waren van OLE en waarvoor geen verkrijgings- of vervaardigingsprijs voor handen was, zijn door een onroerend goed specialist getaxeerd op marktwaarde en bouwkundige staat. OLE heeft deze marktwaarden vervolgens als basis gebruikt voor de berekening van een conservatieve restwaarde waarvoor een activum in de balans opgenomen wordt. De waarde waarover theoretisch afgeschreven zou worden is gesteld op een percentage van maximaal 60% van de huidige vastgestelde marktwaarde.

Afhankelijk van de uitkomsten van de taxatie (de staat waarin een gebouw verkeert) is een specifiek gebouw vervolgens gewaardeerd tegen een restwaarde van deze 60% van de marktwaarde. Het percentage van de restwaarde is afhankelijk gesteld van de bouwkundige staat.

Bouwkundige staat	Waardering
Goede staat	20% (van 60% van de marktwaarde)
Redelijke staat	15% (van 60% van de marktwaarde)
Slechte staat	10% (van 60% van de marktwaarde)

Waardering erfpachtgrond

De BBV-BES schrijft voor dat erfpachtgrond gewaardeerd dient te worden tegen de eerste uitgifteprijs. Deze eerste uitgifteprijs is echter op Sint Eustatius niet te achterhalen. Derhalve is gekozen om de waardering te doen tegen de eerst bekende uitgifteprijs. Deze eerst bekende uitgifteprijs dateert van 1962 en betreft een waarde van \$ 0,07 (ANG 0,12) per vierkante meter erfpachtgrond.

Waardering overige gronden en terreinen

OLE heeft veel grond in eigendom waarvoor geen historische verkrijgingsprijs voor handen is. Om de grond toch in de balans op te nemen tegen een waarde welke als fair value geaccepteerd kan worden, heeft OLE ook hier aansluiting moeten zoeken bij de actuele marktwaarde. De minimale waarde waartegen grond verhandeld wordt op Sint Eustatius is \$ 35 per vierkante meter. OLE heeft deze waarde als uitgangspunt gehanteerd bij de waardering van de grond en terreinen in haar bezit. Er zijn 4 categorieën voor grond/terreinen onderkend.

Categorie	Waardering
1 - grond voor commerciële doeleinden	\$ 20/m ² (benadering van gemaakte kosten voor infrastructuur)
2 - grond voor agrarische doeleinden	\$ 1/m ² (voorlopige registratiewaarde)
3 - overige gronden/terreinen	\$ 1 (registratiewaarde voor het geheel)
4 - nationale parken *)	\$ 1 per park (symbolische registratiewaarde)

*) Het betreft de nationale parken Quill en Boven welke gezamenlijk iets minder dan 5 miljoen vierkante meter oppervlakte beslaan.

Waardering grond-, weg en waterbouwkundige werken

De waardering voor posten met betrekking tot grond-, weg- en waterbouwkundige werken vindt plaats tegen vervaardigingsprijs. In enkele gevallen worden projecten voor deze werkzaamheden gefinancierd met middelen van derden (ministeries, Europese Unie dan wel andere instanties). De waardering zal plaatsvinden tegen de volledige vervaardigingsprijs – na aftrek van het deel betaald door derden. De bijdragen door derden worden beschouwd als incidentele baten (giften). Deze baten komen in principe tot uitdrukking in de exploitatierekening in het jaar van formele overdracht/oplevering van de betreffende werken.

Financiële activa

Het betreft hier deelnemingen in ondernemingen of organisaties. De deelnemingen worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs of – als deze lager is – de nettovermogenswaarde van de aandelen in de betreffende deelneming.

Vorderingen

Het betreft hier debiteuren en overige vorderingen en overlopende activa. Waardering vindt in principe plaats tegen nominale waarde. Ingeval van mogelijke oninbaarheid worden vorderingen geheel of gedeeltelijk afgewaardeerd.

Liquide middelen

Liquide middelen betreft kas en banksaldi en worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

Eigen vermogen

Onder het eigen vermogen zijn opgenomen de algemene reserve, de bestemmingsreserves, het weerstandsvermogen en het saldo van de rekening van baten en lasten.

Bestemmingsreserves

Bestemmingsreserves zijn reserves waaraan de eilandsraad een specifiek doel heeft gegeven. De methode van resultaatbestemming zoals bekend van het bij Nederlandse overheden gehanteerde BBV is niet rechtstreeks overgenomen in BBV BES. Voornamelijk omdat administratieve eenvoud de voorkeur heeft. Het rekeningresultaat dient onder meer als apart onderdeel van het eigen vermogen opgenomen te worden. Mutaties in bestemmingsreserves zullen normaliter naar hun aard een uitvloeisel zijn van de winstbestemming en zijn dus geen harde baten of lasten.

Artikel 49 van de BBV BES geeft de mogelijkheid dat reservemutaties al voor de winstverdeling van het resultaat plaatsvinden. Omdat de wetgever geen eenduidige definitie van het 'gemodificeerd baten- en lastenstelsel' heeft gegeven en omdat de indeling van de begroting en de rekening volgens BBV BES identiek dient te zijn, is de vorming van de bestemmingsreserves in deze jaarrekening als last verwerkt via functie 910.

Weerstandsvermogen

Het weerstandsvermogen is een optelling van alle gewogen risico's. De gewogen risico's zijn de geïdentificeerde risico's vermenigvuldigd met een inschatting van de kans van optreden. In principe wordt het benodigde weerstandsvermogen jaarlijks herijkt. Het weerstandsvermogen is onderdeel van het eigen vermogen. Bij een toename van het berekende weerstandsvermogen wordt het bedrag (lees: het verschil tussen het nieuwe en huidig bedrag) aangevuld vanuit de algemene reserve. Bij afname van het berekende weerstandsvermogen vloeit het bedrag weer terug naar de algemene reserve.

Vorzieningen

Vorzieningen worden gewaardeerd tegen het nominale bedrag van de voorzienbare verplichting, het verlies en/of risico's voor zover de omvang hiervan redelijkerwijs is in te schatten.

Vlottende passiva

Het betreft hier crediteuren en overige en overlopende passiva. Waardering vindt plaats tegen nominale waarde.

Grondslagen van resultaatbepaling

De baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop ze betrekking hebben. Alle baten en lasten die betrekking hebben op het boekjaar en ten tijde van het opstellen van de jaarrekening bekend waren, zijn in het betreffende jaar verwerkt. Opbrengsten worden verantwoord in het jaar waarin de diensten zijn verricht.

10. Bijlagen

10.1. Staat van baten en lasten per functie

Functie	Omschrijving	Begrote baten	Begrote lasten	Begroot resultaat	Realisatie baten	Realisatie lasten	Realisatie resultaat
001	Bestuursorganen		568.571	(568.571)	535.780	1.527.286	(991.506)
002	Bestuursapparaat		5.876.200	(5.876.200)	4.718.075	11.163.776	(6.445.702)
003	Burgerzaken	48.500	245.292	(196.792)	214.029	376.073	(162.043)
020	Eigendommen niet voor openbare dienst bestemd		15.678	(15.678)	58.220	26.840	31.381
0	Algemeen bestuur	48.500	6.705.740	(6.657.240)	5.526.104	13.093.975	(7.567.871)
130	Rampenbestrijding		48.600	(48.600)	15.710	197.030	(181.320)
140	Overige beschermende maatregelen				(15.158)	(15.158)	
1	Openbare orde en veiligheid		48.600	(48.600)	552	181.872	(181.320)
200	Algemeen beheer DROB		1.461.700	(1.461.700)	43.542	1.489.225	(1.445.683)
210	Wegen staten en pleinen	420.000	803.229	(383.229)	388.030	531.465	(143.435)
211	Verkeersmaatregelen te land					7.821	(7.821)
220	Zeehaven	2.413.587	489.898	1.923.689	1.091.241	(344.513)	1.435.754
230	Luchtvaart	268.386	1.987.871	(1.719.485)	(32.466)	1.881.954	(1.914.420)
2	Verkeer, vervoer en waterstaat	3.101.973	4.742.698	(1.640.725)	1.490.347	3.565.953	(2.075.606)
300	Economische zaken	112.774	88.680	24.094	133.312	68.067	65.245
310	Handel en Industrie		330.103	(330.103)		330.103	(330.103)
340	Agrarische productie en ontginning						
341	Overige agrarische zaken, jacht en visserij		100.306	(100.306)	(26.887)	204.090	(230.977)
3	Economische zaken	112.774	519.089	(406.315)	106.425	602.260	(495.834)
400	Algemeen Beheer Onderwijs						
480	Gemeenschappelijke baten en lasten van onderwijs		313.866	(313.866)	1.982.124	3.881.575	(1.899.450)
4	Onderwijs		313.866	(313.866)	1.982.124	3.881.575	(1.899.450)
510	Openbaar Bibliotheekwerk		169.944	(169.944)		169.944	(169.944)
530	Sport		350.168	(350.168)	147.208	497.376	(350.168)
541	Oudheidkunde/musea		208.738	(208.738)		156.782	(156.782)
560	Maatschappelijk leefbaarheid en openluchtrecreatie		115.342	(115.342)	1.869.365	1.986.028	(116.663)
580	Overige cultuur en recreatie		219.883	(219.883)	(3.133)	393.955	(397.087)
5	Cultuur en recreatie		1.064.076	(1.064.076)	2.013.440	3.204.085	(1.190.645)
600	Algemeen beheer maatschappelijk werk					36.963	(36.963)
610	Onderstandsverlening (incl. pensioen)					288.861	(288.861)
611	Werkgelegenheid		175.640	(175.640)	303.112	494.555	(191.443)
620	Maatschappelijke begeleiding en advies		407.064	(407.064)	1.201.205	1.790.293	(589.087)
630	Sociaal cultureel werk / jeugd en jongerenwerk				1.394.588	1.273.104	121.484
650	Kinderopvang		300.000	(300.000)	4.700	304.700	(300.000)
6	Sociale voorzieningen en maatschappelijk werk		882.705	(882.705)	2.903.605	4.188.476	(1.284.871)
700	Algemeen beheer volksgezondheid	65.000	120.240	(55.240)		139.340	(139.340)
710	Preventieve en curatieve gezondheidszorg		419	(419)	208.929	419	208.510
720	Slachthuizen	60.000	462.659	(402.659)	125.348	381.399	(256.051)
721	Reiniging	350.000	465.280	(115.280)	624.624	1.580.622	(955.997)
722	Riolering en Waterzuivering						
723	Milieu en natuurbeheer		177.150	(177.150)		177.150	(177.150)
724	Lijkbezorging (begrafplaats)				640	2.329	(1.689)
725	Overige openbare hygiëne	9.500	370.676	(361.176)	632.830	863.562	(230.732)
7	Volksgezondheid	484.500	1.596.424	(1.111.924)	1.592.371	3.144.821	(1.552.450)
820	Woningbouwexploitatie/woningbouw		218.214	(218.214)		271.434	(271.434)
8	Ruimtelijke ordening en volkshuisvesting		218.214	(218.214)		271.434	(271.434)
910	Reserves en voorzieningen						
920	Belastingen	386.260		386.260	138.503		138.503
921	Vrije uitkering	11.479.140		11.479.140	13.205.586	66.319	13.139.267
922	Algemene uitgaven en inkomsten		234.000	(234.000)	5.989.485	1.345.236	4.644.250
9	Financiering en algemene dekkingsmiddelen	11.865.400	234.000	11.631.400	19.333.574	1.411.554	17.922.020
	Totaal	15.613.147	16.325.412	(712.265)	34.948.542	33.546.004	1.402.538

10.2. Staat van bijzondere uitkeringen (projecten)

Project code	Functie	Omschrijving project	Verval datum beschikking	Cumulatieve Inkomsten 2022	Cumulatieve uitgaven 2022	Resterend saldo
3760	001	Bijdrage loonkosten 2020 van Rijn en Alida Francis	31-12-2022	975.088	982.657	(7.569)
4455	001	Bijdrage ondersteuning (Plv) Regeringscommissaris	01-06-2023	318.520	9.128	309.392
4726	001	Transitiefase bestuurlijk ingreep Sint Eustatius	01-09-2024	880.980		880.980
2296	002	Hek bestuurskantoor (Wederopbouw kenmerk: 0000	31-12-2020	26.575	25.560	1.015
2312	002	Verbeterplan Financieel Beheer	31-12-2021	3.427.098	2.726.991	700.107
3283	002	Bijdrage rekenkamer St. Eustatius	16-12-2023	237.848	247.777	(9.929)
3758	002	Bijdrage extra ambtelijke capaciteit	31-07-2024	2.162.533	869.529	1.293.004
3788	002	COS Gebouw	Onbekend		569	(569)
4237	002	Bijdrage regio enveloppe ICT project "Good Governar	31-12-2022	2.663.719	695.735	1.967.984
4270	002	Financiële audit accountant Versnelling verbeterplar	31-03-2023	68.433		68.433
4271	002	Finetune ERP Pakket Versnelling verbeterplan financi	31-03-2023	964.086		964.086
4272	002	Opleiding training personeel, Versnelling verbeterpla	31-03-2023	120.461		120.461
4431	002	Bijdrage uitvoering van het strategisch communicati	30-04-2023	353.920	131.468	222.452
4670	002	Afsprakenakkoord Sint Eustatius 2022-2023	31-12-2023	4.672.780	2.383.606	2.289.174
4766	002	Bijdrage aankoop grond van GTI	01-03-2023	1.999.974		1.999.974
3646	003	Bijdrage bijzondere uitkering Sint Eustatius digitalise	31-12-2021	132.710	92.553	40.157
2132	130	Rampenbestrijding	Onbekend	1.120.081	1.090.723	29.358
3465	140	Zorg en veiligheidshuis Caribisch Nederland	28-02-2022		(15.158)	15.158
2282	210	Underground Project 11th EDF	15-04-2020	2.565.773	2.500.000	65.773
2293	210	Onverharde wegen (Wederopbouw kenmerk: 00006	30-06-2021	1.360.177	1.360.177	0
2307	210	Car Wreck Removal Project	31-12-2019	347.890	335.355	12.535
2326	210	Quick win afval actie 58550 euro	31-12-2020	72.007	60.488	11.519
3138	210	Wegenonderhoud 2019 (eenmalige impuls, structure	31-12-2021	6.398.162	2.570.345	3.827.817
3641	210	Wegenonderhoud 2020	31-12-2025	5.877.920	3.059.198	2.818.722
3658	210	Showcaseproject infrastructuur	Onbekend	4.134.470	46.199	4.088.271
4300	210	Project "Road Behind The Mountain"	Onbekend		(2.578.085)	2.578.085
4661	210	Project Oranjabaiweg			18.690	(18.690)
4236	220	Bijzondere uitkeringen Pilotproject Veerdienst	31-12-2023			0
4430	220	Maintenance budget harbour	31-12-2025		(911.090)	911.090
4355	230	Maintenance budget luchthaven	31-12-2023		(205.730)	205.730
2265	300	Ondersteuning traject economische ontwikkelingen	Onbekend	450.000	425.000	25.000
3732	300	Project inrichting en Activiteitenbeleid	31-12-2021	70.736	36.821	33.915
4306	300	Financiële ondersteuning van het Centraal Dialoog Si	31-12-2022	31.685	31.685	0
2294	341	Wateropslagplaatsen (Wederopbouw kenmerk: 0000	30-06-2021	146.222	97.419	48.803
2298	341	Herstel landbouw veeteelt visserij (Wederopbouw ke	31-12-2021	135.929	120.882	15.047
2299	341	Waternvoorziening agrarische bedrijven (Wederopbou	31-12-2021	149.366	106.249	43.117
3602	341	Plan of approach Roaming Animals	Onbekend		(67)	67
4317	341	Beschikking subsidie Uitvoeringsagenda Natuur en M	Diverse	796.808	457.781	339.027
4445	341	Opbouw capaciteit (Natuur/Milieubeleidsplan) kenm	Diverse		183.599	(183.599)
4446	341	Ontwikkeling duurzame landbouw (Natuur/Milieube	Diverse			0
4447	341	Herbebossing (Natuur/Milieubeleidsplan) kenmerk D	Diverse			0
4448	341	Voedselveiligheid & Veterinair (Natuur/Milieubeleid	Diverse		85.357	(85.357)
3198	480	Convenant onderwijshuisvesting	31-12-2022	3.575.336	(1.512.406)	5.087.742
3507	530	Caribisch sport- en preventieakkoord	31-12-2020	670.000	687.670	(17.670)
4103	530	Bijzondere uitkering Sint Eustatius Corona steunpak	31-12-2021	368.970	136.933	232.037
4681	530	Wegwerken achterstanden sportaccommodaties 202	31-12-2023	494.974		494.974
2290	541	Herstel NH kerk (wederopbouw kenmerk: 00006016)	31-12-2020	123.495	135.960	(12.465)
2291	541	Monumentenherstel (Wederopbouw kenmerk: 0000	30-06-2021	29.244	33.339	(4.095)
2292	541	Herstel aan de ruine (Wederopbouw kenmerk: 00006	31-12-2020	29.244	20.000	9.244
2325	560	Maritieme Infrastructuur (bescherming kustlijn van f	31-05-2019	700.407		700.407
2327	560	Wederopbouwmiddelen stabilisering klif Sint Eustati	30-06-2021	13.077.116	13.089.551	(12.435)
3285	560	Wederopbouw Haven St. Eustatius	31-12-2021	12.907.004	72.443	12.834.561
3286	560	Aanpak erosie St. Eustatius	01-01-2023	17.573.435	2.671.097	14.902.338
3757	560	Ondersteuning beheer natuur parken	01-02-2022	149.920	149.920	0
2271	560	Strengthening nature management	01-01-2019	573.920	286.991	286.929
4682	560	Ruimen van rotsblokken v/d klif aan de zijde STUCO (Afsprakenakkoord 2022-2023)			(472.000)	472.000
002315	620	Life Coaches (structurele jaarlijkse kosten) IA 2018-2019		199.920	199.839	81
4497	560	Wederopbouwmiddelen, aanbrengen goot en spuitb	30-06-2025		(113.307)	113.307
4498	560	Wederopbouwmiddelen, mensverend hekwerk ter v	30-06-2025		(9.526)	9.526

4499	560	Wederopbouwmiddelen, cascade	30-06-2025		(1.368.816)	1.368.816
4500	560	Wederopbouwmiddelen, stabiliseren van het slavenr	30-06-2025		(111.107)	111.107
4501	560	Wederopbouwmiddelen, onderhoud en herstel Glac	30-06-2025		(631.978)	631.978
4502	560	Wederopbouwmiddelen, stabiliseren klifwand bij He	30-06-2025		(311.100)	311.100
4503	560	Wederopbouwmiddelen, maatregelen t.b.v. brand veil	30-06-2025		(208.882)	208.882
2300	560	Herstel koraal (Wederopbouw kenmerk 0000601525)	31-12-2021	104.470	104.470	0
2301	560	Herstel boeien afmeersysteem Marinepark (Wederop	31-12-2021	43.062	43.062	0
2302	560	Herstel botanische tuin (Wederopbouw kenmerk 000	31-12-2021	41.015	41.015	0
2303	560	Herbebossing (Wederopbouw kenmerk 0000601525)	31-12-2021	381.158	381.158	0
2304	560	Herstel broed zeeschildpadden (Wederopbouw kenm	31-12-2021	29.666	29.666	0
2305	560	Leguanenpopulatie (Wederopbouw kenmerk 000060	31-12-2021	5.542	5.542	0
4727	560	Koraalherstel (Natuur en Milieubeleidsplan)	31-12-2024			0
4728	560	Controle invasieve soorten en herbebossing (Natuur e	31-12-2024			0
2266	630	We can young		79.070	29.288	49.782
2306	560	Behoud muur achter kantoor Stenapa (Wederopbouw	31-12-2021	29.666	29.666	0
4721	560	Project RES-32-REG RESEMBID (STENAPA)		352.464		352.464
4123	580	Middelen lokale culturele infrastructuur brief BZK 30	onbekend		0	0
4591	580	Support cultural organisation on St. Eustatius	31-12-2023	26.169		26.169
4267	611	Diverse job programs, Arbeidsbemiddelingsprojecte	31-12-2022	324.620	250	324.370
4268	611	Iedereen doet mee, Arbeidsbemiddelingsprojecten	31-12-2022	111.692		111.692
4269	611	Opleiding job coaches BES, Arbeidsbemiddelingsproj	31-12-2022	108.000	203.373	(95.373)
3702	611	Het programma "Samen aan het werk"	31-12-2021	446.615	415.608	31.007
2309	620	Beleidscoördinator / Huiselijk Geweld en Kinderrecht	31-07-2019	245.883	183.553	62.330
2329	620	Bestuursakkoord huiselijk geweld en kindermishande	17-10-2020	714.645	215.014	499.631
2332	620	Opknappen 5 aanleunwoningen (fase 1) IA 2018-201	31-12-2020	505.920	359.333	146.587
3513	620	Voedselhulp Sint Eustatius	31-12-2020	163.000	113.446	49.554
4117	620	Extra middelen SZW aanvullende beleidsmaatregelen	Diverse		0	0
4305	620	Opknappen Christine & William Flanders Community	Onbekend		(1)	1
4316	620	Verhuurdersubsidie particulier	31-12-2022	149.920		149.920
4671	620	Eenmalige tegemoetkoming energielasten Sint Eustat	01-07-2023	1.127.824	170.863	956.961
4683	620	Sociale huisvesting/sociale woningbouw (Afspraken)	31-12-2023		(849.600)	849.600
4713	620	Tijdelijke impuls schoolmaaltijden	31-12-2023			0
4751	620	Verhuurdersubsidie	31-12-2023			0
4761	620	Aanpak energier moede	31-12-2024	474.931		474.931
4762	620	Arbeidsbemiddeling, sociale werkplaats, schuldhulp	31-12-2023	488.980		488.980
2264	630	Sociale kanstrajecten	Onbekend	2.656.825	2.654.434	2.391
2269	630	Statia Doet / Oranje Fonds	Onbekend	325.632	283.009	42.623
2574	630	BES(4)kids (Algemeen)	31-12-2021	2.471.522	2.178.881	292.641
3797	630	Huisvesting BES(t)4 Kids	Onbekend	474.920	142.903	332.017
3826	630	Ministerie VWS aan OLE 2021	31-12-2021	1.099.580	1.038.257	61.323
4018	630	Beschikking middelen BES(t)4kids 2021	31-12-2022	1.402.853	1.774	1.401.079
4319	630	BES(t)4Kids 2022	31-12-2023	1.511.992	953.252	558.740
4323	630	Bijzondere uitkering ministerie van VWS aan OLF 202	31-12-2022	960.240	712.705	247.535
4729	630	Voorzieningen in het Sociale Domein 2023	31-12-2023		50.000	(50.000)
4759	630	BES(t)4Kids 2023			157.546	(157.546)
2333	651	VN Verdrag Handicap IA 2018-2019	17-10-2020	125.000	46.608	78.392
3083	002	Bijdrage assessment in lopende reorganisatie en trainings	traject OLSI	13.135	13.200	(65)
3154	721	Bijzondere uitkering plastic producten voor eenmalig	31-12-2021	44.203	31.852	12.351
3164	721	Afvalverbrandingsinstallatie	31-12-2021	1.820.102	636.963	1.183.139
2295	724	Publieke begraafplaatsen (Wederopbouw kenmerk: 0	31-12-2020	486.084	394.185	91.899
0003	725	Publieke gezondheidszorg	Onbekend	4.174.764	3.243.734	931.030
3274	725	Geneeskundige hulpverlening rampen crises	01-01-2024	99.590	1.375	98.215
4393	725	Verlengen en uitbreiden flexpool noodzorgverleners	31-12-2022		(81.425)	81.425
4725	725	Publieke gezondheid en Sociaal Domein (Covid werkz	31-12-2023			0
3845	730	Steunpakket sociaal en mentaal welzijn en leefstijl	31-12-2021			0
2623	820	Huizenherstel 2e fase (integrale middelen)	31-12-2020	426.420	358.922	67.498
0011	620	Maatschappelijk werk		796.476	796.077	399
2345	650	Naschoolse opvang 2019 DOTK met aanvulling vanuit BES(t)4kids		290.292	290.332	(40)
Boekingen in 2021 na afsluiting boekjaar jaar 2020						134.000
Som				118.268.878	45.166.322	73.236.556

GI 20150 (4.073.741)
 GI 20151 77.310.294
 Som 73.236.553

Aansluitingsverschil 3

11. Controleverklaring

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan: de leden van het Bestuurscollege en de Eilandsraad van het Openbaar Lichaam Sint Eustatius

A. Verklaring over de in de jaarstukken opgenomen jaarrekening 2022

Onze oordeelonthouding betreffende de jaarrekening

Wij hebben de opdracht gekregen de jaarrekening 2022 van het Openbaar Lichaam Sint Eustatius (hierna "het Openbaar Lichaam") te Sint Eustatius te controleren.

Wij geven geen oordeel omtrent de getrouwheid van de in deze jaarstukken opgenomen jaarrekening 2022 van het Openbaar Lichaam. Vanwege het belang van de aangelegenheden beschreven in de paragraaf 'De basis voor onze oordeelonthouding' zijn wij niet in staat geweest om voldoende en geschikte controle-informatie te verkrijgen om daarop ons controleoordeel te kunnen baseren bij de jaarrekening als geheel.

De jaarrekening bestaat uit:

1. de balans per 31 december 2022;
2. de staat van baten en lasten over 2022;
3. de kasstroomoverzicht over 2022; en
4. de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor onze oordeelonthouding betreffende de jaarrekening

De in deze jaarrekening ter vergelijking opgenomen bedragen zijn ontleend aan de jaarrekening over het voorgaande boekjaar, waarbij, gelet op het belang van de volgende bevindingen, geen oordeel omtrent de getrouwheid is verstrekt. Deze punten gelden ook voor dit boekjaar:

1. Voor de controle van de juistheid, waardering, eigendom en presentatie van de materiele vaste activa, waaronder gronden, terreinen, woonruimten en bedrijfsgebouwen heeft het Openbaar Lichaam onvoldoende onderliggende stukken (bijv. koopovereenkomsten, taxatierapporten etc.) beschikbaar als gevolg waarvan wij deze post en de hieraan gerelateerde afschrijvingskosten niet hebben kunnen controleren.
2. Wij hebben geconstateerd dat het besluit begroting en verantwoording openbare lichamen BES en diverse geaccordeerde regelingen c.q. verordeningen niet formeel zijn geïmplementeerd en/of niet worden nageleefd. Derhalve kan de naleving hiervan en de impact op de juistheid en presentatie van de daarmee rechtstreeks samenhangende posten niet worden vastgesteld.

3. Wij hebben geen zekerheid kunnen verkrijgen over de volledigheid van de baten (met uitzondering van de vrije uitkering) vanwege de hieraan gerelateerde administratieve organisatie en interne beheersing (AO/IB). Hierdoor hebben wij onvoldoende zekerheid ontvangen inzake de juistheid, bestaan en waardering van de verantwoorde debiteuren en de volledigheid van de vooruit ontvangen bijzondere uitkeringen per jaareinde 2022.

Als gevolg van de hiervoor genoemde aangelegenheden, kunnen wij niet steunen op de interne beheersing. Daarnaast is het voor ons niet mogelijk gebleken om door andere (gegevensgerichte) controlewerkzaamheden voldoende en geschikte controle informatie te verkrijgen over de in de jaarrekening opgenomen baten en de daarmee rechtstreeks samenhangende posten. Daarnaast hebben wij niet kunnen vaststellen of er eventuele correcties nodig zouden zijn met betrekking tot de verantwoorde of niet-verantwoorde balansposities. Hierdoor zijn wij niet in staat geweest op rationele wijze de vereiste zekerheid te verkrijgen over de jaarrekening als geheel en onthouden wij ons derhalve van een oordeel.

Onze oordeelonthouding betreffende de financiële rechtmatigheid

We geven geen oordeel over de financiële rechtmatigheid van de in deze jaarrekening verantwoorde baten, lasten en balansmutaties over 2022 gelet op het belang van hetgeen is vermeld in de paragraaf 'De basis voor onze oordeelonthouding betreffende de financiële rechtmatigheid.'

De basis voor onze oordeelonthouding betreffende de financiële rechtmatigheid

1. Het concept normen- en toetsingskader is nog niet geaccordeerd de Eilandsraad en nog niet geïmplementeerd door het Bestuurscollege en derhalve is het niet mogelijk gebleken om werkzaamheden uit te voeren ter toetsing van de financiële rechtmatigheid.
2. Wij hebben de gerealiseerde baten en lasten niet kunnen beoordelen ten opzichte van de goedgekeurde en/of gewijzigde begroting 2022.

Benadrukking wet herstel voorzieningen Sint Eustatius

Zoals opgenomen in de inleiding van de jaarstukken 2022 is de wet herstel voorzieningen Sint Eustatius van toepassing met als doel om regels te stellen voor een geleidelijk herstel van de voorzieningen in het bestuur van het openbaar lichaam Sint Eustatius. Deze wet vervalt op 1 september 2024. Artikel 15 van deze wet is middels besluit 2023/209 dd. 30 mei 2023 geaccordeerd.

B. Verklaring over de in de jaarstukken opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvatten de jaarstukken andere informatie, die bestaat uit:

- Kernpunten jaarrekening;
- Verantwoording programma's;
- Verplichte paragrafen; en
- De bijlagen bij de jaarrekening

Vanwege het belang van de aangelegenheden beschreven in de paragraaf 'De basis voor onze oordeelonthouding' zijn wij niet in staat geweest om in overeenstemming met het Besluit begroting en verantwoording openbare Lichamen BES te overwegen of de andere informatie al dan niet:

- ▶ met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;
- ▶ alle informatie bevat die op grond van het Besluit begroting en verantwoording openbare lichamen BES is vereist.

Wij hebben opdracht gekregen de andere informatie te lezen en op basis van onze kennis en ons begrip, te verkrijgen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, te overwegen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Het bestuurscollege is verantwoordelijk voor het opstellen van de jaarstukken en de overige gegevens in overeenstemming met het Besluit Begroting en Verantwoording openbare Lichamen BES en de wet financiën openbare lichamen Bonaire, St. Eustatius en Saba.

C. Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het bestuurscollege voor de jaarrekening

Het bestuurscollege van het Openbaar Lichaam is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met het Besluit begroting en verantwoording openbare lichamen BES. In dit kader is het bestuurscollege verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het bestuurscollege noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het bestuurscollege afwegen of het Openbaar Lichaam in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevingsstelsel moet het bestuurscollege de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het bestuurscollege het voornemen heeft om het Openbaar Lichaam te liquideren of de activiteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is.

Het bestuurscollege moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan of het Openbaar Lichaam haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

De Eilandsraad is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van het Openbaar Lichaam.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het geven van een oordeel over de jaarrekening op basis van onze controle verricht in overeenstemming met het protocol voor de accountantscontrole voor de jaarrekening van het Openbaar Lichaam en de Nederlandse controlestandaarden. Vanwege het belang van de aangelegenheden beschreven in de sectie 'De basis voor onze oordeelonthouding' zijn wij niet in staat geweest om voldoende en geschikte controle-informatie te verkrijgen om daarop ons oordeel te kunnen baseren.

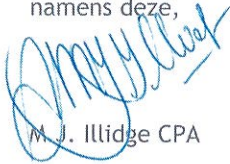

Wij zijn onafhankelijk van het Openbaar Lichaam zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

St. Maarten, 28 Juni 2023

BDO St. Maarten B.V.
namens deze,

M. J. Illidge CPA

Ref: R23.132/lp/MI

Paraaf voor waarmerkingsdoeleinden:

